

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, četrtek 1. marca 1951

LETO XII, ŠT. 51 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2-DIN

Človeštvo hoče mir, ne pa vojne

ODGOVORI EDVARDA KARDELJA V LJUDSKI SKUPŠČINI
FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Naše stališče glede konference štirih

Po razpravi o poročilu ministra Osmara Karabegovića je zunanji minister Edvard Kardelj najprej odgovoril na vprašanje ljudskega poslanca Siniše Stankovića o stališču vlade FLRJ sprito sklicanica konference štirih in predloga za njen dnevni red. Dejal je, da vlada FLRJ niso podrobneje znani nameni vlad štirih velesil glede dnevnega reda te konference, vendar pa imamo za pozitivno dejstvo samo, da tako konferenco pripravljajo in da prihaja do nje v trenutku, ko je mednarodna napetost zelo vznemirljiva.

Jugoslovanski narodi kakor tudi njihova vlada dele upanje vseh miro-ljubnih ljudi na svetu, da bi se ta konferenca lahko zaključila vsaj z delnim uspehom, ki bi pokazal, da je mogoče miren izhod iz sedanje napetega mednarodnega položaja, in ki bi povrnil zaupanje človeštva v možnost obranitve in utrditve miru. Zgodovinska odgovornost za to, če se bo tako pot našla, je predvsem na vsaki posamezni vladi velesil.

Mnenja pa smo, da mora konferenca brez taktike propagandističnega licitiranja z lažnimi miroljubnimi izjavami, s katero se dejansko prikriva samo pomankanje sleherne želje, da bi se spremenilo sedanje stanje, to je težnja, da se nadaljuje sedanja politika vojne grožnje in zastraševanja. Če bo šla konferenca po tej poti, bo že v samem začetku prišla v zagato, stvar miru pa bo samo še več izgubila. Miroljubni ljudje upravičeno pričakujejo, da se bo konferenca štirih zunanjih ministrov lotila reševanja spornih vprašanj konstruktivno, z medsebojnim razumevanjem in z resničnim prizadevanjem, da se rešitev poisce.

Miroljubni ljudje od konference štirih tudi pričakujejo, da bodo vlade velesil na tej konferenci — neodvisno od uspehov pri konkretnem reševanju spornih vprašanj — še enkrat prepričale človeštvo, da ne bodo nikake težave pri reševanju spornih vprašanj opravile za uporabo orožja napadalne vojne in da se bodo skupaj uprle razširjanju sedanjih ter ustvarjanju kakršnih koli novih vojnih ognjišč.

Tretje, kar ne smemo pozabiti, je dejstvo, da nobena pogodba med velesilami, ki bi škodovala koristim drugih držav, ne more biti resnična in trajni prispevek miru. Vsako nadaljevanje politike razdeljevanja vplivnosti njihovih področij, ki je do sedaj povzročilo veliko škodo pri reševanju mednarodnih vprašanj in ki je v znatnem obsegu prispevalo k sedanjemu napetemu položaju, ne bi bilo nikakršen prispevek za utrditve miru, temveč ustvarjanje novih žarišč za bodoče spopade. Dejanski prispevek za mir lahko obstoji samo v sklepu vseh vlad velesil, da bodo skupno spoštovala tista načela in mednarodnih odnosih, brez katerih ni miru in ki v prvi vrsti vsebujejo: spoštovanje neodvisnosti slehernega naroda, nevmesavanje v njegove notranje zadeve, priznavanje enakopravnosti narodov in enakosti suverenosti, odstranjevanje napadalne vojne kot orožja državne politike in upiranje vsem oblikam mednarodne pristranosti, ki ovira razvoj miroljubnega mednarodnega sodelovanja.

In končno se lahko nadajamo uspeha četverne konference le v primeru, če bo imela pri reševanju konkretnih spornih vprašanj pred očmi mir v celoti, vzroke sedanje mednarodne napetosti v celoti. Konec koncev ni tako sporno vprašanje, kot n. pr. oborožitev Nemčije v zvezi s posledicami sedanje napetega položaja na svetu. Bolj kot kdaj koli prej velja danes pravilo, da je mir nedeljiv. Vojna na Koreji nam je znova prepričljivo pokazala, da danes ni mogoče

voditi osamljenih majhnih vojn, hkrati pa nam je prav tako pokazala, da je treba mir varovati povsod, ker ga sicer ne bomo zavarovali nikjer. Če konferenca štirih ne bo imela pred očmi tega dejstva, tedaj ne bo sposobna rešiti niti katero koli konkretno sporno vprašanje.

ZA MIROLJUBNO IN NEODVISNO NEMČIJO

Seveda je glavno vprašanje četverne konference Nemčija, in to iz dveh vidikov: kot vprašanje o poteh za zedinitev Nemčije in kot vprašanje oborožitve današnje Nemčije. Vlada in narodi Jugoslavije bi pozdravili vsak korak v smeri zedinitve miroljubne, demokratične in neodvisne Nemčije. Samo taka Nemčija bi bila lahko činitelj miru v Evropi. Toda taka more biti le, če ne bo oborožena.

Vendar nam je jasno, da se v sedanjih okoliščinah v tej smeri ne more storiti nobenega koraka, če se bodo tega vprašanja lotili neiskreno s prikritimi taktičnimi smotri in če se bo nemško vprašanje postavljalo ločeno od drugih preletih vprašanj, ki so danes povezana v enotni vozli. Sovjetska zunanja politika obravnava nemško vprašanje skoraj izključno propagandistično, in zato ni bila sposobna spraviti to vprašanje niti za korak dalje. Na drugi strani pa mora smer k oborožitvi Nemčije nedvomno še bolj zamotati sedanjo krizo v mednarodnih odnosih.

Vlada FLRJ je prepričana, da je kljub vsemu še mogoče poiskati miren izhod iz te krize, in zato misli, da je treba še nadalje delati za ustvaritev miroljubne in neodvisne Nemčije. Toda četverna konferenca lahko, po našem mnenju, v tem uspe le v primeru, če se bodo vlade vseh štirih velesil lotile tega vprašanja realistično, t. j. v okviru, ki ne bi spremenil sedanje odnosa sil v Evropi, v katerem je Nemčija dejansko glavni činitelj. Očitno je, da enotna Nemčija ne more biti niti avzhodna niti zahodna. Poizkusi, da bi zedinili Nemčijo, bodisi po avzhodnem bodisi po zahodnem obrazcu, bodo dovedli samo do poglobitve v razcepju Nemčije, do nujne oborožitve prvega kot drugega dela in do zaostritve celotnega položaja v Evropi.

Torej je treba poiskati prehod od sedanje stanja k neodvisni združeni Nemčiji. To pa je po našem mnenju mogoče doseči le z razdobnim vedno širšega notranjega sodelovanja med obema deloma Nemčije, ne glede na različni družbeni sistem v prvem kot drugem delu.

O upanju za ohranitev miru na svetu

Dati zadovoljiv odgovor na vprašanje, katani so upi za ohranitev miru, je zelo težko. Danes na svetu vsi govorijo o potrebi ohranitve miru, toda stvar miru nima ničesar od takih izjav, ker se besede ne ujemajo z dejanji, ker se, še več, pod krinko takih izjav dejansko izvaja politika, ki vodi k vedno večji zaostritvi mednarodnih odnosov in povečanju vojne nevarnosti.

HEGEMONISTIČNA POLITIKA ZSSR PROTI JUGOSLAVIJI

Na današnjem svetu je več ognjišč in činiteljev vojne. Predvsem bi se rad zadržal pri tistem, ki se nas najbolj neposredno tiče, ki ga ogroža neodvisnost, mir in socialistično graditev Jugoslavije, t. j. hegemonistična politika ZSSR proti Jugoslaviji kakor tudi sovražna politika, ki jo vodijo proti Jugoslaviji nekateri sosedne vlade v službi sovjetske zunanje politike. Vsi

NEZAKONITO OBOROŽEVANJE MADŽARSKE, ROMUNIJE IN BOLGARIJE — VIR NAPIETEGA POLOŽAJA V EVROPI

Vendar je to samo eno vprašanje v okviru evropskega položaja. V Evropi so tudi druge države, ki so bile v pretekli vojni na strani Hitlerjeve Nemčije in jim je mirovna pogodba omejevala oboroževanje. Tu mislim predvsem na Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo. Neodvisnosti teh držav nihče ne ogroža, toda kljub temu vodijo danes v teh državah onemogočeno vojno-hujskaško gonjo proti Jugoslaviji. Ta gonja uživa popolno podporo in izpodbudo sovjetske vlade, ki ima sicer glavno besedo pri propagandni akciji proti oborožitvi Zahodne Nemčije. Hkrati so se te države lotile oboroževanja in ustanavljanja armad, ki že danes znatno presegajo vse meje, ki jih določajo mirovne pogodbe.

Kršitev mirovnihih pogoib po teh državah in ob podpori sovjetske vlade je dejanje, ki bistveno zaostreje mednarodne odnose in spada v isto skupino kot oborožitev Nemčije. Nezakonito oboroževanje Madžarske, Romunije in Bolgarije je skupno z vojno-hujskaško gonjo sovjetskega bloka proti Jugoslaviji nedvomno eden izmed najhujših virov napetega položaja v Evropi. In zaradi tega četverna konferenca ne more ločiti tega vprašanja od oborožitve Nemčije, pa tudi ne od številnih drugih vprašanj v zvezi s položajem v Evropi, ki ustvarjajo sedanje ozračje strahu pred vojno. Četverna konferenca tudi ne more iti mimo tega vprašanja, če se bo držala načela nedeljivosti miru, zlasti pa nedeljivosti miru v Evropi. Konferenca mora upoštevati to načelo, če hoče dejansko rešiti katero koli sporno vprašanje.

Taki so naši upi. Vendar moramo dodati, da sedanji mednarodni položaj ne daje razlogov za kak poseben optimizem glede uspehov četverne konference. Toda ne glede na to, kakšne uspehe bodo dosegli, o eni stvari ne more biti dvoma: tista vlada, ki bo preprečevala ali neupravičeno oteževala napore, da bi se na taki mednarodni konferenci lotili dejanskega razbremenjevanja sedanje napetosti, si bo nakopala na glavo obsojdo velikega večine človeštva, ki stoji trdno na strani miru in zahteva od vlad vseh držav, naj se iskreno zavamejo za mir. Če nič drugega, bo tudi to prispevek k miru.

Na vprašanje ljudskega poslanca Lazara Mojslova, kakšno je upanje za ohranitev miru na svetu, je zunanji minister Edvard Kardelj odgovoril naslednje:

veste, kakšne odnose je ustvarila ta politika v tem delu Evrope in kakšne napadalne protijugoslovanske oblike je zavzela. Ne more biti nikakega dvoma, da je moralo stanje, ustvarjeno s tako politiko v tem delu Evrope, zaskebeti ne le jugoslovanske narode, temveč tudi vse narode in ljudi, ki iskreno hrepene po miru.

Vso odgovornost za tako stanje nosijo vlada ZSSR in vlade, ki so pod njenim vplivom. Jugoslovanska vlada je storila vse, kar je mogla, da bi se normalizirali odnosi med našo državo in državami sovjetskega bloka. Rad bi vas spomnil, da so to. Tito in drugi uradni predstavniki jugoslovanske vlade od leta 1948 pa do danes izkoristili sleherni priložnost, da poudarjajo pripravljenost Jugoslavije za normalizacijo odnosov in miroljubno sodelovanje Jugoslavije z državami sovjetskega bloka ob edinem pogoju, da bi tako sodelovanje slovelo na spoštovanju neodvisnosti jugoslovanskih narodov in na nevmesavanju v naše notranje zadeve. Na petem zasedanju Organizacije združenih narodov je jugoslovanska delegacija v imenu vlade uradno izrazila pripravljenost vlade, da sklene nenapadalni pakt s sosednimi državami, misleč pri tem seveda v prvi vrsti na države sovjetskega bloka. Vsi ti pozivi jugoslovanske vlade so ostali brez odgovora.

Pa ne samo to, jugoslovanska vlada je ob vsaki priložnosti naglašala, da vodi in da bo vodila neodvisno miroljubno zunanjo politiko, da nima namena vključiti se v nikake bloke, da na svojem ozemlju ne dovoljuje in tu di ne bo dovoljevala ustanavljanja kakršnih koli tujih vojnihih oporišč in da so jugoslovanski narodi pripravljene zgrabiti za orožje samo tedaj, če bo v nevarnosti njihova neodvisnost. Poudarjali smo ob sleherni priložnosti, da nimamo nikakih sovražnih namenov proti nobeni sosedni državi, in odprli smo vrata naše države vsakomur, ki se je pošteno hotel prepričati, če so trditve jugoslovanske vlade točne.

In končno je v preletih splošnih vprašanj mednarodne politike zavzemala jugoslovanska vlada vedno miroljubno stališče, stremela po miren sporazumevanju v spornih vprašanjih in si prizadevala prispevati po svojih možnostih ter skupno z drugimi miroljubnimi narodi, da se sedanji spopadi na

svetu ne bi razširili kakor tudi, da bi za njihovo odstranitev našli sporazumno rešitev.

V nasprotju s tako politiko jugoslovanske vlade pa vlade sovjetskega bloka ne le niso pokazale niti najmanjše želje po normalizaciji odnosov, z Jugoslavijo, temveč so tudi te odnose neprestano zaostrovale. Tudi danes velja v istem obsegu kot lani izjava, ki jo je dal tedaj tov. Tito, namreč, da jugoslovanska vlada obžaluje, ker zaradi stalnega sovražnega stališča ZSSR in držav ljudske demokracije proti FLRJ nima možnosti s svoje strani vplivati na izboljšanje odnosov s temi državami. »To obžalujemo tem bolj, je dejal tedaj tov. Tito, nako vlada in jugoslovanski narodi se nadalje goje prijateljska čustva do narodov teh držav in odločno žele s temi narodi odnose, ki bi bili normalni in znosni.«

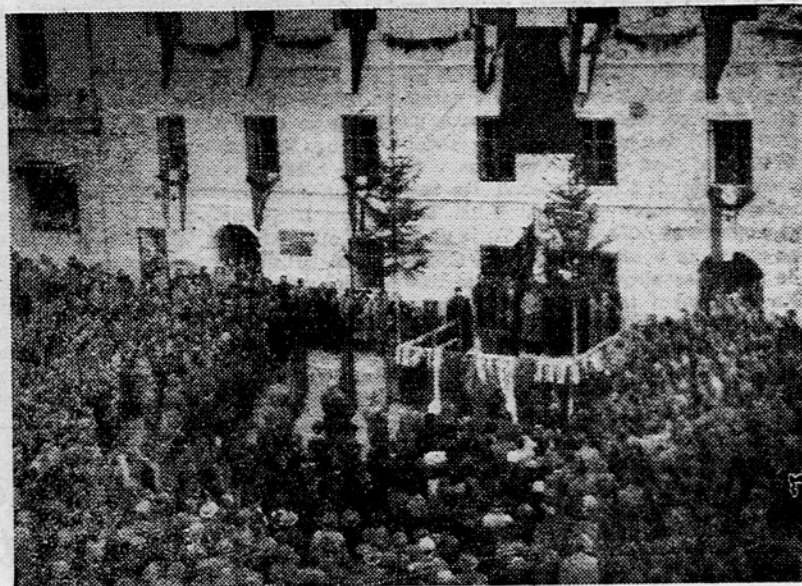
Očitno je torej, da je bil napeti položaj na jugoslovanskih mejah ustvarjen brez krivde jugoslovanske vlade in izključno kot posledica napadalne hegemonistične politike sovjetske vlade proti Jugoslaviji. Od tod brezobzirna kršitev mirovnihih pogoib po Madžarski, Romuniji in Bolgariji glede oboroževanja in obsega oboroženih sil, od tod pospešena dela vojaškega značaja v pasu ob naših mejah itd. Ne trdimo, da gre tu za kake neposredne priprave za napad proti Jugoslaviji, vendar smo kljub temu prisiljeni obravnavati tak položaj z vso resnostjo. Dokler bodo tako politiko še nadalje izvajali, ne moremo biti prepričani, da je mir na Balkanu in v Evropi zagotovljen. Nasprotno, vedno moramo biti budni in pripravljani, da nas nadaljnji razvoj dogodkov ne preseneti. In vsi morajo vedeti, da se bodo jugoslovanski narodi z največjim junaštvom in vztrajnostjo oboroženo uprli slehernemu napadu, vsakemu napadu na neodvisnost in nedotakljivost svoje države, če bi se kdor koli odločil začeti tako pustolovščino. Pri nas ni strahu pred vojno, ni pa tudi lahkomislelnega podcenjevanja nevarnosti, ki izvirajo iz sedanje položaja. Zato smo budni, čeprav smo prepričani, da se mir lahko ohrani.

ZGOVOREN MOLK SOVJETSEKE NOTE VEL. BRITANIJI

Dovolite mi, da uporabi to priložnost in se — čeprav ne spada popolnoma v okvir vprašanja — dotaknem odstavka iz zadnje note sovjetske vlade vlad Velike Britanije, odstavka, v katerem sovjetska vlada po svoji znani navadi surovo obrekuje jugoslovansko vlado. V tem odstavku zamera sovjetska vlada britanski vladi, ker »jemlje v zaščito jugoslovanske narodne koristi, in pravi, da sovjetski ljudje psujejo in bodo psovali sedanje jugoslovanske oblasti«. Predvsem moramo reči, da tu ne gre za sovjetske ljudia, kajti dobro nam je znano, da goje sovjetski narodi velike simpatije do jugoslovanskih narodov, drugic pa, ves svet ve, da tu ne gre za nikako »psovanje«, temveč za nezasišani politični, gospodarski in vojaški pritisk sovjetske vlade na Jugoslavijo, pritisk, ki je postal eden izmed virov zaostrovanja mednarodnih odnosov v Evropi in s tem eden izmed činiteljev, ki ogrožajo mir na svetu.

Kar zadeva »psovanje« samo, moramo poudariti, da se na to ne bi nihče na svetu oziral, prav gotovo pa ne narodi Jugoslavije, ki se popolnoma zavedajo, od koga prihaja to »psovanje« in zakaj prihaja. Vendar gre tu za tako »psovanje«, ki je podprto z napadalnimi političnim pritiskom, gospodarsko blokado, diverzantskimi akcijami in vojaškimi ukrepi, gre za tako »psovanje«, ki je med drugim imelo za posledico uboj sedmih in ranitev 15 pripadnikov jugoslovanske vojske, povzročitev nad 1500 omejenih incidentov itd. Torej tisto, kar vznemirja jugoslovanske narode in miroljubne ljudi di sploh, ni protijugoslovansko »psovanje«, temveč odkriti napadalni pritisk na jugoslovanske narode, ki ogroža njihovo neodvisnost in spravila v nevarnost tudi mir vseh drugih narodov. O tem pa sovjetska vlada ne pravi niti besede, čeprav zahtevajo jugoslovanski narodi prav na to vprašanje jasen odgovor.

Ne zahtevamo, da je sovjetski vladi vseh naša pot socialistične graditve. Tudi nam niso všeč njihove nesocialistične metode, ki kompromitirajo idejo socializma. Ne nameravamo se odreči kritiki tega sistema. Toda tisto, Nadaljevanje na 4. strani

ZMAGOSLAVNO ZBOROVANJE

idrijskih rudarjev ob izpolnitvi petletke

Na idrijskem trgu je govoril tudi
tov. Miha Marinko

Idrija, 28. februarja
Danes ob 14. uri so idrijski rudarji med prvimi v državi v vseh svojih obratih izpolnili petletko. Uro pozneje so se kljub snežnemu meteu zbrali na idrijskem trgu, kjer so v svoji sredini p sebnoradostno pozdravili predsednika vlade LR Slovenije tov. Miho Marinko.

Direktor rudnika, nekdanji rudar tov. Jože Kenda je po odigrani »Internacionali« prvi kratko spregovoril o naporih za izpolnitev petletke ter o najpomembnejših stvareh in dogodkih, ki so jih ta čas preživeli rudarji. Dosti težav so morali premagati ta leta. Obnoviti so morali precejšen del opustošenega rudnika. Marsikatero peč v topilnici so morali pregraditi popolnoma na novo. S preureditvijo separacije so povečali proizvodnjo za 9,8%. Sprejeli so brigadni način dela. Brigade, ki so jih najprej sestavili v najboljšem rudniškem obratu, topilnici, so se obnesle in danes imajo v tem rudniku že 93 proizvodnih brigad. Čeprav so tudi idrijski rudarji zaradi izjadalske blokade informbirojskih držav še vedno brez modernejših naprav, so danes 10 mesecev pred rokom izpolnili petletko, v kateri je zraslo nad 1000 udarnikov.

Idrijskim rudarjem je nato čestital in jim za bodoče želje novih, še večjih uspehov generalni direktor zvezne direktije za barvaste kovine tov. Ratko Bojovci. Povedal jim je, da prihaja tudi pozdrave v imenu ministra za metalurgijo, ki je odobril 300.000 din za nagraditev najpožrtvovalnejših rudarjev.

Na gradbišču železarskega kombinata v Sisku bo ta mesec delalo 3500 delavcev

V Sisku bo letos na gradbišču železarskega kombinata obseg gradbenih del 6krat večji, kakor je bil lani. Ze v februarju je bilo pri gradnji zaposlenih okrog 2500 delavcev, ta mesec pa jih bo okrog 3500. Vsega bodo letos gradili 42 objektov. Največji objekt, valjarna brezvičnih cevi, bo obsegala 50.000 kv. metrov. Na prvih treh dvorahah te valjarne, za katere smo dobili konstrukcije na račun reparacij iz Nemčije, bodo monterji iz tovarne »Djuro Djakovič« v kratkem začeli montirati železne strešne konstrukcije. Nadaljnje dvorane za valjalno bodo gradili iz betona s krovnimi konstrukcijami iz prednapetega betona po projektu znanega strokovnjaka inž. Zežlja iz Beograda. Od dvanaest dvoran, kolikor jih bo imela valjarna, bo letos dograjenih sedem. V prvih dvorahah bodo ob koncu leta že začeli izdelovati brezvične cevi premera 100 mm. Letos bodo dovršili za obratovanje tudi električno centralo, transformatorsko postajo, mehanično delavnico, skladišča in

druga objekta. V marcu pa se bodo začela velika dela za zgraditev jeklarne. Prve peči v jeklarni bodo začele obratovati prihodnje leto.

Na gradbišču železarskega kombinata v Sisku, ki je največje gradbišče na Hrvaškem, dovažajo sedaj dnevno okrog 55 vagonov gradbenega materiala. Za kapitalno graditve bodo letos potrebovali nad pol milijarde dinarjev, za zgraditev stanovanj pa 110 milijonov. V kratkem bodo dovršili že prvih pet trinadstropnih stanovanjskih hiš, ki so jih začeli graditi lani.

Nevarno deževje

V Hrvaškem Primorju in Istri je že nekaj mesecev le malo dni brez močnejšega dežja. Dolgotrajno in močno deževje postaja najbolj nevarno vzdolž lupoavske železniške proge, kjer močno narasli potoki poplavlajo polja in travnike. Med Lupoglavom in vasjo Nikuličici se premika tudi zemlja na razdaljo enega kilometra in v širini nad 300 m.

Nova izjava Cucchija in Magnanija in njun prvi nastop na javnem zborovanju

Rim, 27. febr. Narodni poslanci Magnani, Cucchi in Cocconi, 3 najvidnejše osebnosti novega »gibanja za neodvisnost italijanskega delavskega razreda« so v izjavi skupini italijanskih in tujih novinarjev poudarili, da za sedaj še ne mislijo ustanoviti novo politično stranko.

»Odpri smo vrata, je dejal Magnani, in pozivamo vse resnične socialiste vse Italije, da se nam pridružijo«. Magnani je zatem izjavil, da je njihovo gibanje doseglo največje uspehe v Severni Italiji, v Turinu, Milanu, Rimu in v Neaplju. V vsej pokrajini Emiliji ter v vrstah nekdanjih partizanov po vsej Italiji.

Cucchi je znova potrdil mnenje, ki sta ga oba narodna poslanca navedla v svoji, pred kratkim objavljeni brošuri, da revolucije ne prinašajo na bazoneti in da takšno tolačenje marksizma nima ničesar skupnega z revolucionarno stvarnostjo. Magnani je v odgovoru na vprašanje izjavil, da se bodo uprli sleherni invaziji v Italijo, in da to izlirva iz njihove borbe za neodvisnost države tako med vojno kot v miru.

Reuter poroča, da se Cucchi in Magnani že 3 dni posvetujeta z vidnimi italijanskimi levčarskimi voditelji, sindikalnimi funkcionarji in člani partijskih organizacij iz vse države. Konferenca je na domu Ignazia Silona, voditelja socialistične stranke enotnosti. Prvič od svojega izstopa iz KP Italije

je sta Magnani in Cucchi večeraj nastopila na javnem zborovanju v Firenzah. Valdo Magnani je tu izjavil, da se v italijanski partiji čedalje bolj utrjuje birokratični aparat, ki ne dovoljuje debate ter z vsemi sredstvi ustvarja oziračje nepravilnosti in neenakosti. O odnosih med SZ in delavskimi gibanji v drugih državah je Magnani dejal, da se morajo ta gibanja boriti proti napadnostim, pa naj pride s katere koli strani. Komunistična partija Italije se je dokončno spremenila v peto kolono ZSSR in se popolnoma podreja koristim države, ki zagovarja politiko nasilja.

Poslanec Aldo Cucchi je izjavil, da so se za voditelje KP Italije vrinili ljudje, ki so uničili notranjo partijsko demokracijo in svobodo. Rekel je, da se je d svojim bivanjem na Poljskem in CSR prepričal, da v teh državah ne morejo storiti ničesar, kar ne bi ugajalo ZSSR.

Francoski uradni krogi o Clementisu

Pariz, 27. febr. (Ass. Press). Francoski uradni krogi so danes demantirali, da bi bil Vladimir Clementis, nekdanji zunanji minister ČSSR, ali kateri koli drug funkcionar, ki so ga aretirale češkoslovaške oblasti, v katršnih koli stikih s francosko obveščevalno službo.

Danes se začno dela na mladinski progi Doboi-Banjaluka

Včeraj so prispele na gradbišče mladinske proge Doboi-Banjaluka prve mladinske delovne brigade. Iz banjaluške oblasti je odšlo na progo pet brigad z 900 mladinci. Vsega bo v marcu delalo na progi 2000 mladincev in mladink, izključno iz Bosne in Hercegovine, ki bodo začeli prva dela na trasi proge in vse pripravili za začetek glavnih del, kajti 1. aprila bo prišlo na progo že 8000 mladincev in mladink. Med mladino Zahodne Bosne je izredno zanimanje za sodelovanje pri gradnji te proge. V banjaluškem okraju se je za delo v marcu prijavilo nad 500 mladincev, določena pa je bila le ena brigada z 200 mladinci. Prav tako se je v okraju Bosanski Novi prijavilo 500, v okraju Bosanska Dubica pa 300 mladincev.

Za namestitve prvih brigad in stalnih delavcev, ki že delajo na progi, so doslej vzdolž trase postavili 35 stanovanjskih barak, uredili tri restavracije in pripravili 14 solidnih barak za shranjevanje živil. Naloga prve skupine 2000 mladincev, ki so pravkar prispele na progo, pa bo, postaviti takoj še 300 barak. Na banjaluškem sektorju bodo morali mladinci razen tega urediti gradbišče za začetek gradnje velikega mostu čez Vrbas ter zgraditi dovozne ceste do predorov »Celinac« in »Tromedja«. Na srednjem sektorju bodo morali zgraditi 12 km pomožnega ozkega tira, pripraviti vse za gradnjo mostu čez reko Ukrino in z ozkim tirom povezati gradbišče največjega predora »Leskove vode«. Z druge strani tega predora bodo mladinci dobojskega sektorja zgradili do aprila 12 km pomožne proge. Pri postaji Stančić pa bodo morali graditi velik nasip.

Mladinci bodo že v marcu pomagali pri delu številnih frontovci iz krajev vzdolž trase. Frontovci mesta Banjaluka so se zavezali, da bodo sami zgradili 5 km proge od mesta do vasi Vrbasne. V okraju Teslić so se frontovci zavezali, da bodo dali 3000 prostovoljnih delovnih ur v vprežnih vozovi. Podobne obveznosti so sprejeli v večini krajev vzdolž trase.

VBREME

Napoved za petek: Sončno do delne oblačnosti. V Primorju močna burja, v ostali Sloveniji bodo prevladovali severnovzhodni vetrovi. Temperatura brez

MINISTER MILENTIJE POPOVIC

o vprašanjih naše zunanje trgovine

Na torkovi skupni seji obeh domov Ljudske skupščine FLRJ je zvezi minister za zunanjo trgovino Milentije Popović odgovarjal na nekatera vprašanja ljudskih poslancev. V zvezi z vprašanjem ljudskega poslanca Milijana Neoričiča o pomanjkanju papirja je minister Popović dejal, da je po vojni v naši državi naglo narasla potreba po časopisnem papirju. Da bi zadovoljili sedanje potrebe ob normalni potrošnji, bi potrebovali 25.000 ton časopisnega papirja na leto. Zaradi stanja v našem plačilnem prometu z inozemstvom pa smo zadnji dve leti uvozili le približno 15.000 ton, medtem ko smo doma v ta namen izdelali 3000 ton letno. Na razpolago smo torej imeli 18.000 ton, kar je premalo za naše potrebe. To je glavna ovira, da ni moglo povečati naklade naših časopisov in razširiti naš tisk. Na svetovnem trgu je sedaj obično pomanjkanje papirja. Zato si je težavo zagotoviti toliko količine papirja, ki smo jih doslej uvažali. Za leto smo si doslej zagotovili približno 10.000 ton. Združene države Amerike in Kanada pa nam bodo poslane še nadaljnje količine za najnujnejše potrebe. Na vprašanje ljudskega poslanca Vladimira Ribnikarja, kako je s pogajanjem s francosko vlado, je minister Popović odgovoril, da so se ta pogajanja že začela, vendar ne more o tem povedati nič določenega.

V nadaljevanju svojih izjav je minister poudaril, da vplivajo na sedanje stanje naše zunanje trgovine, tako notranje okoliščine, kakor tudi okoliščine, ki izvirajo iz mednarodnih ekonomskih odnosov. Zaradi vojnega opustošenja doslej še nismo mogli dvigniti izvoza na predvojno višino. V nekaterih panogah, kakor so ruda, kovine in les, kjer je obseg izvoza odvisen predvsem od naših prizadevanj, smo sicer predvojni izvoz že presegli, zastojamo pa v izvozu kmetijskih pridelkov, zlasti živilskih. Tu je pač potrebno daljše razdobje, da bi nadomestili izgube, nastale v vojni. Zato je naš agrarni izvoz znatno manjši, kakor je bil pred vojno.

Po drugi strani je velika kapitalna gradnja za industrializacijo države zmanjšala izvozno možnost in povečala potrebo uvoza, zlasti kapitalnih dobrin. Sprva smo računali na tujo pomoč, zlasti na pomoč Sovjetske zveze. Namesto tega pa je sledila ekonomska blokada, ki je prinesla razveljavitev številnih investicijskih pogojev, katerih vrednost je znašala skupaj z madžarskimi reparacijami 400 milijonov dolarjev. Danes si moramo za lastni sredstva zgraditi industrijo in dvignati našo obrambno moč. Za ekonomiko majhne in še nerazvite države je to zelo velika obremenitev. Razen tega je našo državo že tretjič po vojni zadela huda suša. Tako smo se znašli v položaju, da ob nezadostnem izvozu ne moremo kriti vseh potreb uvoza. Zato imamo sedaj primanjkljaj v mednarodnem plačilnem prometu. Ko bodo začeli obratovati novi veliki objekti naše petletke in bodo dali novo proizvodnjo, bomo kmalu imeli tudi presežke za plačilo tistih posojil, ki jih dobivamo sedaj v inozemstvu. Primanj-

kljaj izvira predvsem iz plačil za investicijske dobrine v vrednosti 220 do 250 milijonov dolarjev. Je pa tudi posledica velike suše in potrebe, da se okrepi naša narodna obramba.

Ce bomo pravočasno končali ključne objekte naše petletke, tedaj bomo imeli težaže le še letos in prihodnje leto. Zato smo sklenili pogodbe za posojila in kredite v tujini, predvsem v Ameriki in Angliji. Naša vlada se sedaj pogaja z vlado ZDA in Velike Britanije ter z Mednarodno banko zaradi posojil za kritje tega primanjkljaja.

Druga skupina okoliščin, ki vpliva na našo zunanjo trgovino, pa izvira iz sedanjih mednarodnih gospodarskih odnosov. Današnje stanje je daleč od temeljnih načel, ki so zapisana v ustanovni listini Združenih narodov glede mednarodnih gospodarskih odnosov. Sovjetska zveza je imela že od vsega začetka odklonilo stališče do mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Zato ni pristopila k nobeni organizaciji Združenih narodov za mednarodno

ekonomsko sodelovanje. S pritiskom in nasiljem je organizirala svoje politično področje v zaprt gospodarski blok. Tako je predvsem Sovjetska zveza povzročila razbitje sveta v dva gospodarska bloka. V drugem delu sveta so gospodarski odnosi urejeni z dvostranskimi ali večstranskimi pogodbami med državami.

Naša država se je v smislu ustanovne listine Združenih narodov vedno zavzemala za gospodarsko sodelovanje, upoštevajoč seveda konkretne možnosti. Pri vsem tem si naša država varuje pravico do samostojnega socialističnega družbenega razvoja. Za to nam pravico sta vladi Združenih držav in Velike Britanije zadnje leto pokazali razumevanje. Zato lahko upamo, da bo prišlo sicer z zakasnitvijo glede na naše potrebe — do pozitivnega zaključka pogajanj za posojila, ki poteka več ali manj normalno, četudi se pojavljajo nekatere težave zaradi specifičnega političnega položaja Jugoslavije v svetu, zlasti v Vzhodni Evropi.

Kdo naj sestavlja potrošniške svete?

Ko je bila 14. decembra 1950 v Ljudski skupščini LRS razprava o zakonu o svetih državljanov in komisijah državljanov, je podal podpredsednik vlade in predsednik sveta za zakonodajo dr. Marijan Brecljč k temu zakonu posebno obrazložitve. V tej obrazložitvi pravi dr. Brecljč, da nam zakon posebno obrazloži, kaj to pomeni. »Prav tako ne obravnava ta zakon udeležbe ljudi pri upravljanju trgovskih podjetij, zavodov, stanovanjskih poslopij, šol itd., ne govori te da o potrošniških svetih, hišnih svetih, šolskih svetih itd. Pri teh namreč ne gre več za soudeležbo pri vodstvu določene upravne panoge, ki jo izvršuje poverjenik oziroma izvršni odbor kot organ državne uprave, ampak gre za zavarovanje koristi tistih državljanov, ki so neposredno zainteresirani na poslovanju določene trgovine, zavoda, šole, hiše itd. S tem se pa seveda z ničemer ne zmanjšuje pomen takih svetov. Nasprotno! Z njihovo pomočjo bodo državljani najlažje in najuspešneje vplivali na izboljševanje v svojo neposredno korist. Zato bo dolžnost ljudskih odborov, posameznih ministrstev in vlade, da čimprej izdajo ustrezne predpise. Ti so potrebni za široko organizacijo teh svetov in pa zato, da jih ne bi ponekod praksa že ob rojstvu izkrižila in jih zapeljala v anarhične vode.«

Za potrošniške svete žal ustrezni predpisi še niso bili izdani. Potrošniški sveti sicer že poslujejo, ponekod z večjim, drugje z manjšim uspehom, toda pri poslovanju in delu stalno zahtevajo ob praznine, ki se jim pravi: pomanjkanje ustreznih predpisov, ko se različne njih pravice in dolžnosti tolmačijo zdaj tako, zdaj spet drugače.

Živahne predvolilne priprave v kamniškem okraju

Skoraj po vseh vaseh v kamniškem okraju so bili te dni množični sestanki, katerih so se udeležili tudi kandidati in njihovi namestniki. Udeležba na teh sestankih, kjer so razpravljali predvsem o današnjem političnem položaju doma in v svetu in o važnejših gospodarskih nalogah, je bila zelo zadovoljiva, saj je ponekod na sestankih prišlo tudi do 70% volivcev. Posebno na sestankih po vaseh je bilo opaziti, da ljudje budno spremljajo našo zunanjo politiko in odobravajo stališče naše vlade. Niso redki primeri, da ljudje na teh sestankih povedo, da je bolje potpeti v vsem in prebrskati vse težkoče, samo da se ohrani mir doma in v svetu. Prav to živo zanimanje ljudi za politična vprašanja je vzrok, da davčne obremenitve, odkupitve, na sestankih niso več glavna točka dnevnega reda.

Pri gospodarskih nalogah so v celotnem okraju dosegli posebno lepe uspehe v tednu krajevnih cest. Na ceste je bilo napeljana skupno nad 900 kubikov gramozja, pri čemer so frontovci opravili nad 10.000 prostovoljnih delovnih ur. Člani planističnega društva v Domžalah so v pripravi na volitve sprejeli obveznost, da bodo zgradili na Veliko planino žičnico, ki bo v eni uri

lahko prepeljala do tisoč kg. Ves potreben les so že napeljali na mesto gradnje, dograjena in pokrita je že spodnja postaja v Crni in popolnoma urejena dovozna cesta do žičnice. Zelo delavni so postali tudi frontovci iz Motnika in sosednjega Spitaliča. V obeh vaseh imajo redno svoje sestanke, pa tudi pri gospodarskih nalogah so med prvimi. Vsi frontovci v teh dveh organizacijah so obljubili, da bodo pri popraviljanju potov opravili vsak po 8 prostovoljnih delovnih ur. Prav tako je v obeh vaseh zelo živahna tudi politična dejavnost.

V Krajnem brdu, znanem partizanskem kraju, so na sestanku sklenili, da bodo že v zgodnjih jutranjih urah volili stoodstotno. Za počastitev volitev so doslej opravili nad 560 prostovoljnih delovnih ur pri popraviljanju poti in postavljanju električnih drog.

Da se je delo frontnih organizacij prav v zadnjem času zelo poživelo, potrjuje tudi dejstvo, da je ob začetku tekmovalnja za 10. obletnico Osvobodilne fronte aktivno delalo le 5 krajevnih organizacij, do danes pa se je to števílo v vsem okraju zvišalo na 60.

naši grafiki — ta prej, oni kasneje — našli svoj lastni izraz in na znanju, pridobljenem na tujem, začeli zditi po svoje. Pri tem so se nekateri skušali nasloniti na skromna domača grafična izročila in začeli gojiti ostanke domače ljudske umetnosti.

Tako je nastala in tako se še danes razvija grafika pri jugoslovanskih narodih. Svojski značaj, ki obsega vso skalo od čustvene lirike pa do realizma, črpa iz narodnostnih, zemljepisnih in družbenih posebnosti in poglavitno. Folklorne znamenitosti vplivajo na izbiro motivov. Socialna problematika išče v nji izraza. Hvaležne predmete nudijo grafiku značilna pokrajina, močniti ritmi del, izrazi obraz ali zanimiva kompozicija. Sodobno dogajanje se prav posebno narekuje vsebino ti sodobni grafiki. Narodno-osebna borba nujno kliče po oblikovanju, domovinska volja je neusahljiv vir umetniške obdelave. Ti grafični listi so strasne in silne izpovedi volje do življenja, priče borb za ohranitev narodne samostojnosti in obstanka sploh, to so dokumenti neprestane boje za boljše in človeka vredno življenje. Mnogi grafični listi, ki pripovedujejo o strahotah okupacije in junstva borbe za svobodo, so se uvrstili med najboljše primere sodobne jugoslovanske likovne umetnosti. Nič manj

pomembna pa niso grafike, ki spremljajo gradnjo nove Jugoslavije po vojni. Ker je ravno grafika prav tista umetnost, ki lahko najbolj nazorno in sproti beleži vse, kar se važnega dogaja, je sodobna jugoslovanska grafika neprestanih naporov in doseženih uspehov pri graditvi naše države.

Ceprav so posamezni umetniki, ki so razstavljena njih dela na ti razstavi, med seboj po načinu, osebnem izrazu in oblikovnem značaju hudo različni, je vendar za vse značilna resnoba, s katero obravnavajo naloge. Razstavljenci listi so dokaz afirmacije življenja, so dokaz pozitivnega gledanja na svet. Iz njih sije žar zdravja in mladosti in še ne iztrošene ustvarjalne sile. Zgolj arističnega prizadevanja za čim ekstremnejšo oblikovno izvirnost, je najti prav malo. Seveda je pa, kar smo že spredaj ugotovili, naravno, če zlasti pri delih iz dobe neposredno po prvi vojni opazimo odseve sodasnih umetniških smeri, ki se hude je vsa tedanja umetnost znašla v hudi krizi. Ker gre očito večini teh ustvarjalcev predvsem za to, kar bi radi povedali, za iskreno in poglavitno podajanje svojega spoznavanja in doživljanja sveta, so mnogi teh listov (čeprav je ta ali oni tehnično še manj popoln), prave, nepovrjene izpovedi o avtorjevem doživljanju sodob. ne problematiki. In kar je še važnejše: prav nikjer ni najti sledov kakšne manipulacije in zadovoljnosti s samim seboj. Na-

Banjaluka — bodoče veliko železniško križišče

V zvezi z gradnjo tretje mladinske proge Dobo-Banjaluka pripravljajo tudi načrte za novo veliko železniško postajo v Banjaluki, ki bo v nekaj letih postala veliko železniško križišče z močnim prometom.

Banjaluka je bila pred skoraj 80 leti prvo mesto v Bosni, ki je dobilo železniško zvezo. Leta 1874. so še pod Turčijo zgradili normalnotrno progo Dobrič-Banjaluka, ki je bila zamisljena kot najbolj zahodni del velike železniške zveze skozi Bosno in Sandžak do Carigrada. Skoraj 80 let je bila Banjaluka zgolj končna postaja te proge in ni imela nobene druge zveze z železniškim omrežjem. Se le to pa bo dobila Banjaluka s tretjo mladinsko progo zvezo tudi proti vzhodu do Doboja in Tuzle ter pozneje do Beograda. V načrtu pa je tudi gradnja druge pomembne proge, ki bo potekala v smeri sever-jug. Od Okučani na glavni železniški progi Beograd-Zagreb bo ta nova železnica speljana čez Savo in dalje po dolini Vrbasa, ki se bo naslanjala na bodoče velike hidrocentrale na Vrbasu, od katerih gradijo že prvi dve (Jajce I in Jajce II), bo dal železniški progi Okučani-Banjaluka-Jajce velik gospodarski pomen.

Zaupnica francoski vladi

Pariz, 27. febr. (AFP) Francoska narodna skupščina je sprejela z 243 proti 216 glasovom vladni predlog za volilno reformo, s katerim je vlada postavila vprašanje zaupnice. Glasovanja se je udeležilo 159 poslancev ljudsko-republikanske gibanja, zaradi česar je predsednik vlade René Flandin zahteval, da naj se seja prekine, in takoj nato sklical posebno sejo vlade, ki bo odločila, ali bo sprejela zaupnico, oziroma ali bo vlada podala ostavko zaradi velikega števila vzdržanih glasov.

Nov voditelj KP Württemberg-Baden

Stuttgart, 27. febr. (Reuter) Robert Lernrang, dosedanjí predsednik KP Nemčije za pokrajino Württemberg-Baden, je moral odstopiti zaradi slabosti proti imperialistični nevarnosti. Na partijskem kongresu v Ludwigsburgu pri Stuttgartu je bil izvoljen za novega partijskega voditelja te pokrajine Karl Weber.

Prispevek enot generalmajorja Petra Stanteta k izvrševanju gospodarskih nalog

Poleg svoje najvažnejše naloge — obrambe svobode in neodvisnosti naših narodov — pripadniki naše Armade tudi pomagajo skoraj pri vseh gradbenih delih v državi.

Dostojno mesto pri tem delu zavzemajo med ostalimi enotami Jugoslovanske armade, posebno v preteklem letu, tudi enote generalmajorja Petra Stanteta. Pri gradnji raznih objektov so

Generalmajor Peter Stante

njegove enote prispevale od maja do oktobra lanskega leta 2.812.000 delovnih ur.

Učinku dela na teh objektih, nam najbolj govori število udarnikov, pohvaljenih in nagrajenih. Tako je bilo pri teh delih proglašeno 3675 udarnikov, pohvaljenih 3517, nagrajenih pa 790 pripadnikov njegovih enot. To predstavlja dostojno priznanje naše skupnosti svoji Armadi za njeno poštovno pomoč.

Poleg sodelovanja na najvažnejših gradbiščih so enote generalmajorja Petra Stanteta sodelovale in sodelujejo tudi pri gradnji raznih objektov lokal-

Boji na korejskem bojišču

Tokio, 28. febr. Stab generala Mac Arthura sporoča, da so ameriške čete premagale nasprotnikov odpor na področju Pjongčanga ter napredovale približno 4 km. Zahodno od Hengsonga so Južni Korejci po zapovrstnih napadih prisilili kitajske enote k umiku.

United Press prinaša sporočilo staba ameriške VIII. armade, ki potrjuje napredovanje Južnih Korejcev na področju Hengsonga ter poroča o napadih lovcev in bombnikov na cilje v nasprotnikovem zaledju. Med drugim so bili napadeni Fenjang ter pristanišči Hamhung in Congdzin. Na severovzhodni obali Severne Koreje. Avstralski rusilci »Varamunga« je obdeljeval koncentracije nasprotnika na vzhodni obali v bližini 38. vzporednika.

Severnokorejsko poveljstvo sporoča, da so bili na osrednjem delu korejske fronte povzročene nasprotniku velike izgube v ljudeh in v materialu. Na

področju Seula sta bila 26. februarja sestreljeni dve nasprotnikovi letali. United Press poroča, da je bilo uradno sporočeno, da znašajo doslej ameriške izgube v Koreji 50.675 vojakov, kar pomeni, da so v primeri s preteklim tednom narasle za 1543. Od tega števila je izgubilo življenje 8612, ranjenih je bilo 32.513, pogrešanih pa je 9350 vojakov.

»Times« o 38. vzporedniku

London, 28. febr. V komentarju o bojih na Koreji zahteva londonski »Times«, naj sile pod poveljstvom generala Mac Arthura ne prekoračijo 38. vzporednika, dokler ne bodo izčrpane vse možnosti za sporazum z LR Kitajsko. Casopis pravi, da je prav zdaj nastopil trenutek, ko je treba izdati sklep o prehodu čez 38. vzporednik, ker je mogoče vnaprej videti in pretehtati vse posledice, ki bi jih imel takšen sklep.

Agencija France Presse poroča, da je britanski minister za obrambo Emanuel Shinwell izjavil danes novinarjem, da je položaj na Koreji sedaj mnogo bolj ugoden, kot je bil pred kratkim. Shinwell je izjavil, da je treba na korejski fronti ustvariti strateško ugoden položaj, tako da bi se čutila potreba po pogajanjih. mo od pekinške vlade je odvisno, je dejal Shinwell, kdaj se bodo začela pogajanja.

Zasedanje gospodarske komisije za Azijo

Lahora, 28. febr. Danes se je začelo v Lahori sedmo zasedanje gospodarske komisije za Azijo in Daljni Vzhod. V začetku zasedanja je pozval predsednik pakistanske vlade Liaquat Ali Khan združene narode, naj dajo finančno pomoč azijskim državam. Po njegovih besedah ni dovolj, pošiljanje posameznih tehničnih strokovnjakov in dajanje stipendij, da bi premagali težave, v katerih žive azijski narodi.

Na dnevnem redu sednjega zasedanja gospodarske komisije OZN za Azijo in Daljni vzhod je med drugim vprašanje tehnične pomoči azijskim državam in vprašanje pomoči pri izvajanju določenih gospodarskih in prostornih programov v Aziji.

Tudi Belgija se oborožuje

Bruselj, 28. febr. (Reuter). Na zasedanju belgijske skupščine je predsednik vlade razložil vladni načrt za vzpostavitev belgijske armade v okviru Atlantskega pakta. Načrt določa, da bodo letos porabili za oborožitev 7 milijard belgijskih frankov. Belgijski vojaški proračun se bo na ta način v 1951. letu povečal na 12 milijard 300 milijonov frankov. Po besedah predsednika vlade Folena so se ZDA zavezale, da bodo oskrbele Belgijo brezplačno s težkim orožjem v vrednosti, ki bi bila približno enaka belgijski proizvodnji orožja. V zadnjih štirih mesecih je dobila domača industrija naročil za vojaški material v vrednosti 4,6 milijarde frankov.

Italijanska parlamentarna komisija

Rim, 28. febr. Na večeršnjem prvem sestanku posebne parlamentarne komisije, ki naj bi proučila zahteve italijanske vlade za posebno pooblastila v gospodarstvu in finančah, so socialistični poslanci napadli vlado in zahtevali, naj se ji omeje ta pooblastila. Na zahtevo socialnodemokratskega poslanca Tremine Ilonija je francoski minister Pella obljubil, da bo dal na prihodnjem sestanku bolj natančna pojasnila.

Opozicijski tisk sodi, da bodo senatorji večidel nastopili proti vladnim zahtevam, da bi dobila neomejena pooblastila v gospodarstvu.

Obsedno stanje v Burmi podaljšano

Rangoon, 27. febr. (Associated Press) Burmanski parlament je potrdil glavni zakonski predlog o nadaljevanju obsednega stanja v nekaterih pokrajinah za nadaljnjih 6 mesecev. Proti vladnemu predlogu je glasoval opozicijski blok, katerega govorniki so trdili, da je nadaljevanje obsednega stanja v državi nepotrebno, če je točna vladna trditev, da nadzira 95% burmanskega ozemlja. Burmanski minister za pravosodje je izjavil, da so ti ukrepi potrebni zato, da bi lahko vladne čete nadaljevale s čistilnimi operacijami proti gverilcem.

SODOBNA JUGOSLOVANSKA GRAFIKA

Ob otvoritvi razstave v Moderni galeriji dne 28. febr. 1951.

Grafika je izmed vseh vej likovne umetnosti najvidnejši dokaz kulturne stopnje in merilo umetniške zrelosti določenega okolja, najbolj neposredni in nepovrjeni dokument svojega časa. Zato ni čudno, da je grafična umetnost pri jugoslovanskih narodih razmeroma mlada, saj izvira pravzaprav šele iz let po prvi svetovni vojni, ko so se naši narodi zedinili v enotni nacionalni državi. Pred tem so sicer pri nas to umetnostno panogo gojili posamezniki, vendar pa je bolj ob strani svojega udejstvovanja kot slikarji. Razgibana problematika dobe po koncu prve vojne, ki je našla v ekspresionizmu svoj umetniški izraz, je zbudila tudi med našim mladim umetnikom pokolenjem potrebo po novem načinu izražanja vsega, kar je težilo tedanji rod.

Ker doma niso našli neposrednih vzorov in pobud (saj o kaki strnjeni grafični tradiciji pri nas ni mogoče govoriti), ni čudno, da so tuja umetniška sredstva, kjer so se naši mladi učili, tudi oblikovno močno vplivala na njihova začetna dela. Jasno so vidni vplivi Dunaja in Prage pa nemške, francoske in italijanske umetnosti, poznajo se odsevi ekspresionističnih, futurističnih, tudi kubističnih smeri. Vendar so

način širiti in ohranjati med ljudmi zanimanje za grafično umetnino, bo to v naši družbi še mnogo lažje izvedljivo.

Razstava, ki podaja nazoren in lep prežet jugoslovanske sodobne grafike, je vendar le — brez krivde prirediteljev — ne popolna. Na njej namreč niso zastopani vsi pomembnejši avtorji, kar velja zlasti za Hrvate in Srbe. Slovenska grafična umetnost je prav dobro prikazana, dasi bi se lahko dodalo še to ali ono kvaliteto delo.

Prav je, da so se prireditelji razstave končno odločili za izbor čiste grafike v ožjem smislu besede, torej tiste umetnostne panoge, kjer umetnik sam z mehaničnimi sredstvi razmnožuje risbo, vendar tako da je vsak odvis izvirnik. Riske, kakršne koli vrste, ki jih ponekod tudi prištevajo grafiki, so zato bile izločene. Kot zanimiva umetniška dela pa risbe, bodisi samostojne ali kake, zaslužijoavno razstavo.

Pri nas je danes ta dan grafična umetnost še prav malo razširjena med ljudstvom, tako da se skoraj zdi, da je neke vrste aristokratska ali vsaj ljudstva oddaljena umetnost. In vendar je ravno nasprotno res. Prav grafika mora biti pri nas postati tista vrsta likovnega ustvarjanja, ki bo zajela najširše plasti, saj je lepa jedkanica ali znanstven lesorez gotovo neprecenljiv orodje tudi najskromnejšega doma, hkrati pa — pa naj bo v okviru na steni ali pa v zbiralčevi mapi — viden dokaz lastnikov kulturnosti in smisla za upo-

sa grafična umetnost je še vsa v razvoju in v iskanju svoje prave podobe.

Grafika zahteva od ustvarjalca sila mnogo naporov, prav rokodelskega dela, neprestanega studia in vestnega poglabljanja. Za neoviran rast pa potrebuje tudi dolgoletno umetnostno tradicijo in dovoljstno dovolj velikega kroga ljubiteljev. Ker naša grafika vsega tega nima, je prizadevanje umetnikov, ki so se ji posvetili, vredno tem večjega priznanja.

Da se to stanje čimprej spremeni, bo treba načrtnega dela naših umetniških organizacij, ki bi morale vzgajati, zbirati in organizirati ljubitelje te zlahtne panoge upodabljajoče umetnosti. Sele pravilen odziv javnosti bo dal ustvarjalcem za uspešno umetniško delo neobhodno potrebno duhovno ozračje in moralno oporo. Saj umetnik ne ustvarja sam zase, temveč za skupnost, od katere pa zahteva odziva in razumevanja. Naloga naših umetnostnih zavodov — pa je in ostane, da s prirejanjem razstav kakršna je tale, širijo med ljudmi zanimanje za to vrsto umetnosti. Slediti bodo morale razstave starejših naše grafike, tujih sodobnih in starih mojstrov po revije knjižne ilustracije, uporabne grafike itd. Reproduciranje izvirnih listov v večjih nakladah za razmeroma nizko ceno bo šele omogočilo pravičen odnos občinstva do grafične umetnosti, ki se pri nas na žalost mnogokrat prav nezasiženo podcenjuje. Če je mogoče v kapitalističnih državah na

ta način širiti in ohranjati med ljudmi zanimanje za grafično umetnino, bo to v naši družbi še mnogo lažje izvedljivo.

Razstava, ki podaja nazoren in lep prežet jugoslovanske sodobne grafike, je vendar le — brez krivde prirediteljev — ne popolna. Na njej namreč niso zastopani vsi pomembnejši avtorji, kar velja zlasti za Hrvate in Srbe. Slovenska grafična umetnost je prav dobro prikazana, dasi bi se lahko dodalo še to ali ono kvaliteto delo.

Prav je, da so se prireditelji razstave končno odločili za izbor čiste grafike v ožjem smislu besede, torej tiste umetnostne panoge, kjer umetnik sam z mehaničnimi sredstvi razmnožuje risbo, vendar tako da je vsak odvis izvirnik. Riske, kakršne koli vrste, ki jih ponekod tudi prištevajo grafiki, so zato bile izločene. Kot zanimiva umetniška dela pa risbe, bodisi samostojne ali kake, zaslužijoavno razstavo.

Pri nas je danes ta dan grafična umetnost še prav malo razširjena med ljudstvom, tako da se skoraj zdi, da je neke vrste aristokratska ali vsaj ljudstva oddaljena umetnost. In vendar je ravno nasprotno res. Prav grafika mora biti pri nas postati tista vrsta likovnega ustvarjanja, ki bo zajela najširše plasti, saj je lepa jedkanica ali znanstven lesorez gotovo neprecenljiv orodje tudi najskromnejšega doma, hkrati pa — pa naj bo v okviru na steni ali pa v zbiralčevi mapi — viden dokaz lastnikov kulturnosti in smisla za upo-

dabljačo umetnost. Zato je naša dolžnost iskati sredstva in načine, ki bi omogočili, da se grafične umetnine razširijo prav povsod po naših domovih.

Ce bo ta razstava pripomogla vsaj malo k temu, ni bila zaman prirejena.

K. Dobida.

KULTURNI DROBIŽ

Premiera Gogoljevge »Revizorja« v Trstu. Slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje pripravlja Gogoljevo komedijo »Revizor«. Na premieri, ki bo v nedeljo 4. marca, bo v vlogi glavarja gostoval Lojze Potokar, član ljubljanske Drame.

Prvi domači risani film. V začetku marca bodo v Zagrebu začeli prikazovati prvi domači umetniški risani film. Scenarij za film so napisali član redakcije »Keremuhna«. Film je po vsebini politično satiren, glavno vlogo v njem igra Judin, urednik komunističnega glasila »Za čvrst mir in ljudsko demokracijo«. Dogaja se ob Skadriškem jezeru. Kanon prileti čez našo državo z zrakoplovom v obliki rase nek komunistični novinar, da bi se udeležil mitinga žab in komarjev. Miting so priredili na čast Enver Hodžić, ker je preprečil izsuševanje Skadriškega jezera na albanski strani. Film traja 17 minut.

Knjižni večeri za popularizacijo domače književnosti. Mestni komite KPH je skupaj z Društvom knjižnikov LRB organiziral letošnje drugi večer za popularizacijo domače književnosti. Vsak mesec bo po en tak večer. Na prvem večeru je govoril dr. Anton Berac o temi »Hrvatski prepovedi do začetka romantike, na drugem pa dr. »isto« Skarič »O romantiki do realizma«. Na teh večerih berejo člani hrvaškega Narodnega gledališča iz del obravnavanih književnikov.

VESTI IZ MEDNARODNEGA
GOSPODARSTVA

Avstrija je ustavila plačila v Madžarsko. Avstrijska Narodna banka je tudi danes ustavila izvrševanje plačil v Madžarsko, ker dolguje Madžarska Avstriji v kliringu že 6 milijonov dolarjev, to je mnogo več, kakor je dopustno po pogodbi. Položaj se je zadnje dni še poglobil s sklepom madžarske vlade, ki je sporečila avstrijski vladi, da ne more izpolniti pogodbenih obveznosti glede izvoza 36.000 ton žita v Avstrijo. Zaradi prekoračenja klirirskega kredita je avstrijska Narodna banka ustavila tudi plačila v Bolgarijo in Romunijo. Bolgarija dolguje Avstriji v kliringu 1,3 milijona dolarjev, Romunija pa 0,8 milijonov dolarjev.

Italijanska proizvodnja umetnih tekstilnih vlaken se ni dosegla predvojnega obsega. Lani se je italijanska proizvodnja umetnih tekstilnih vlaken močno dvignila, in sicer na 107,9 milijonov kilogramov (prejšnje leto 90,5), vendar Italija v tej proizvodni panogi še ni dosegla predvojne proizvodnje, ki je leta 1938. znašala 124,5 milijona kg. In to, čeprav so bile medtem razširjene proizvodne naprave. Tako je Italija lani izkoristila svojo zmogljivost za proizvodnjo umetne svile le s 67,7% svoje zmogljivosti za proizvodnjo celulozne volne pa s 40,7%. Glede na splošno pomanjkanje tekstilnih surovin se je zadnje mesece začela proizvodnja hitreje dvigati, zlasti ker naglo narasča tudi izvoz italijanskih umetnih tekstilnih vlaken. Lani je Italija izvozila okrog 40% svoje proizvodnje umetnih tekstilnih vlaken. Izvoz je dosegel 41,6 milijona kg nasproti 26,2 milijona kg v prejšnjem letu. Sorazmerno največ pa se je povečala proizvodnja najlona, ki je narasla od 299.000 na 585.000 kg, letos pa računamo, da se bo povzpela na 1 milijon kilogramov.

Poljska prodaja zlato Veliki Britaniji. Londonski časopisi prinašajo vest, po kateri so prišle iz Poljske v Veliko Britanijo znatne količine zlata. Zlato so pripeljali z letali in ga izročili Angleški banki. Gre za količine zlata v vrednosti nekaj milijonov funtov. V finančnih krogih domnevajo, da bo služilo to zlato za poravnavo obveznosti Poljske v Veliki Britaniji.

Trgovine državnih
posestev na Jesenicah
krijejo šele 25% potreb
po kmetijskih pridelkih

Intervencija trgovine državnih posestev na Jesenicah je močno zavrla prodajo cen kmetijskih pridelkov. Prekrbja Jesenic s sadjem in zelenjavo je v glavnem odvisna le od dovoza od drugod. Odkar je v zadnjem času dovolj zaradi porušenega mostu v Baški grapi nemogoče, so privatniki, ki prinašajo na trg množice kmetijskih pridelkov, hitro izkoristili priliko in dvignili cene. V trgovinah državnih posestev so bila pred dnevi jabolka po 13 do 14 din, salame po 170 do 180 din, jabolka pa 60 do 70, krompir po 16 do 20 din, 1. III. 1951 po 139 do 159 din med po 400 din, surovo maslo po 450 do 500 din kg. Privatniki pa so prodajali jabolka po 16 do 18 din, salamo po 260, jabolka po 80 do 100, krompir po 20 do 25 din, suho maslo pa po 330 do 390 med in surovo maslo po 500 do 600 din kg. Kljub temu, da so cene v trgovinah državnih posestev znatno nižje kakor pri privatnikih, so za kupce vendarle še zelo visoke. Tudi količine so še mnogo premajhne, saj krijejo le 25% potrebe. Razen tega je Jesenice nujno potrebna v središču mesta tržnica, pred prajo pa večji paviljon za sadje in zelenjavo. S.

DNEVNE VESTI

SPOMINSKI DNEVI

Cettek, 1. marca: Albin.
Petek, 2. marca: Pavel, Belin Milena.

SPOMINSKI DNEVI

I. III. 1815. — Napoleon se je izkrcal v Cannesu.
I. III. 1835. — Umrl v Gorici pesnik Josip Pagliaruzzi-Krilan, rojen 26. maja 1859 v Kobardu.
I. III. 1942. — Osnovana II. proletarska brigada.
I. III. 1945. — NOV in POJ se preimenuje v Jugoslovansko armado.

DEŽURNA LEKARNA

Centralna lekarna, Tromostje, Trg Franceta Prešerna 5.

V Berčevem go gostovala v nedeljo 4. marca ob 10. silepa mladina iz Zavoje slepih Ljubljana. Vstopnice so v predprodaji pri ur. Uštinu. 629-n

Na obnem zboru rudarsko-metalurške sekcije DIT-LRS dne 11. febr. se je sekcija preimenovala v samostojno »Društvo rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov LRS«. Konstituiral se je odbor: predsednik in. Zavornik Stane, podpredsednik dr. ing. Homan in in. Močnik, tajnika in. Jeglič in in. Zalar, blaginjak Cuderman, odborniki: in. Fetič, dr. ing. Kernic, in. Vrbic, in. Zupanec, in. Gregor, Bertonec, in. Burger, Urbančič, Odbor za rudarsko razstavo: Berce, Brloncel, dr. ing. Homan, in. Kralj, in. Freyer. Odbor za tehnični muzej: in. Gostia, in. Rekar. V soglasju z rud. met. sekcijo DIT LRS Srbije se pripravljajo ustanoviti samostojnih društev po vseh republikah. Novo društvo je prevzelo republiški nad tradicionalno rudarsko prirediteljo »Skok čez Kobor«, ki bo 3. marca v vseh prostorih Unione.

Občni zbor Društva za varstvo in vzgojo ptic pevč v Ljubljani bo v nedeljo 4. marca ob pol 9. v Wolfovi ulici št. 1, II. nad. 603-n

Stomatološka sekcija SZD sporoča, da je prihodnji sestanek in občni zbor 2. marca ob 20 v Stomatološki kliniki. Predavata dr. Kac. O retiniranem zobovju, dr. Levec. Zdravljenje nevrologije. Po predavanju volitve novega odbora. 636-n

FUTNIK v Ljubljani organizira v nedeljo 4. marca smučarski izlet v Kranjsko goro in Planico. Cena 80 din. Prijave sprejema poslovilnica v Ljubljani. Istočasno pa obveščamo vse zainteresirane, da se je prodajajo vozovnice za posebne vize na mednarodno tekmovalno v Planici 11. marca. 634-n

Društvo arhitektov Slovenije sporoča, da si razstavo švicarske arhitekture lahko ogledate še do 3. marca.

Planjsko društvo Ljubljana - matca poziva vse dosedaj prijavitelje peve in pevke, da se zaradi nadaljevanja rednih pevskih vaj zbere v društveni dvorani Masarykova 14. 633-n

Poročila sta se dr. Radivoj Ozvald, zdravnik in dr. Lidija Petrič, zdravica. Bilo srečno! 623-n

V ljutomerskih zadrugah gradijo
letos bolje kakor lani

Zadružniki ljutomerskega okraja lani niso pokazali kakšnih večjih uspehov v gradnji gospodarskih poslopij. Imeli so sicer mnogo načrtov, zgradili pa so le dva goveja hiša, dve poslopiji za DID, dve strojni šupi, gnojnično jamo in več zasilnih silosov. Nekoliko bolj so se zadruge izkazale pri adaptacijah. Ze v zgodnji spomladi so preuredili ali razširili 70 govejih hlevov za 1150 goved, 41 konjskih in 34 svinjskih hlevov. S temi adaptacijami pa nikakor niso zgledno rešile vprašanja pomanjkanja primernih prostorov za živino. Ti hlevi so združili le manjše število živine, kar še vedno otežkoča nadzor.

Zadružni dom v Zerovincih

stvo nad zalogami krme, nad uporabo krme, mlečnostjo živine, pa tudi nad delovnimi normami.

Kakor vse kaže, letos ljutomerski zadružniki ne nameravajo ponavljati laniških napak. Niso čakali pomladi, da bi začeli zidati. Izkoristili so lepe zimске mesece in pripravljali gradivo. Nekatera gradbišča so bila živahna vso zimo. Zadružniki v Stročji vasi, ki imajo letos v načrtu velike zidave, so začeli zidati že pred večerim mesecem. Postavili bodo tri večje hleve in tri silosne stolpe, kar jih bo zelo zaposlilo. Prvo zmagajo že praznujejo, prvi goveji hlevi v pod streho. Gradili pa bodo kar naprej, ker se zavedajo, da v času največjih poljskih del ne bodo utegnili delati na gradbiščih. Gradijo pa tudi drugod n. pr. pri Miklavžu, v Zerovincih, Ključarovicah itd.

Pohvaliti pa je treba tudi dobro organizacijo dela na gradbiščih. Sindikat gradbenih delavcev pri zadružnem skladu je organiziral za letošnje sezono štiri brigade zidarjev, tesarjev in drugih strokovnih delavcev. Gradbeni strokovnjaki sklada imajo polne roke dela. Skrbno preučujejo normative in skrbijo za racionalno izkoriščanje gradiva. To skrb jim nalaga zlasti letošnji investicijski plan, ki znaša vsega skupaj le 9 milijonov dinarjev. Po letošnjem planu bodo zgradili 7 večjih govejih hlevov, 6 svinjakov, 2 koko-

Najboljši izobraževalni
tečaj v Beli krajini

V Petrovi vasi pod Semčem imajo letos najboljši tečaj v vsej Beli krajini. Po štirikrat tedensko se zbere v šoli tudi do 50 tečajnikov, tako, da je v učilnici kar tesno. Poleg izobraževalnega imajo dekleta še kuharski tečaj, fantje pa kmetijske delo in o vinogradništvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, živinoreji in poljedelstvu, zanima pa jih še posebno kmetijsko strojništvo. I. G.

Kočevje bo dobilo
tlakovano cesto

V Kočevju mairskoga vznevoljijo izrabljene ceste, pokrite z blatom ali pramom, vse v vrtninah, ki dajejo mestu prilazen in zanimiv videz. V teh dneh pa bodo začeli s tlakovanjem glavne ceste. Krajevno ljudsko odboru bodo pri tem pomagali frontovci s prostovoljnimi delom. Pomagali pa bodo tudi pri ureditvi in popraviljanju mestnega dovoza ter pri odstranjevanju ruševin. T.

Odbor društva zobo-zdravstvenih delav-

cev Slovenije 1. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom na dan 3. marca ob pol 16. uri v predavalnici kemičnega inštituta Medicinske fakultete v Ljubljani, Lipčeva ul. 2.

Glavna potrošniška zadruga Maribor ima svoj 5. redni zbor dne 4. marca ob 8. uri v Kazinski dvorani na Slomškovi trgu 17. 628-n

Redna skupščina združenja drž. gost. podjetij za Kamnik bo v ponedeljek, dne 5. marca ob 9. v sejni dvorani OLO. Brušenje les in v sejni dvorani OLO. 637-n

Obveščamo vse lovške družine in njih organizirane lovce, da odkupuje koze divjadi in zverjadi od lovskih družin kot naš pooblaščenec Lovska zadruga v Ljubljani, KOTREKS. 626-n

Ofitalmološka sekcija SZD ima 1. mar. ca ob 19. na očesni kliniki svoj redni sestanek. Predavata prof. dr. Leopold Ješe o sarcoma uveae in o novi špranjski svetilki ter as. dr. Stane Stergar o Atycholojini pri razjedah in novem načinu operativnega obdelanja. Danes je v ma - ciklanemizaciji. Vabljeno. 624-n

II. Skok čez kozo. Zbor brucev ob 18.30 3. marca na inštitutu. Sledi povorka do Emone in Unione. Vstopnice se prodajo že 1. 2. in 3. marca na rud.-met. fakulteti, Aškerčeva 32. 635-n

GLEDALIŠČE

DRAMA

Cettek, 1. ob 20: Jonson: Volpone. I. repriza. Izven.
Petek, 2. ob 20: Jonson: Volpone. II. repriza. Izven.
Sobota, 3. ob 20: Kref: Celjski grofje. Red B.
Nedelja, 4. ob 14.30: Kref: Celjski grofje. Izven in za podeljele. (Zadnjič v sezoni.)

OPERA

Cettek, 1. ob 15: Mascagni: Cavalleria rusticana. Leontavica: Glumaci. Za ključena predstava za LMS.
Sobota, 3. ob 20: D. Svara: Veronika Deseniška. Abonma red E. Gostuje Valerija Heybalova.
Nedelja, 4. ob 15: Lindpaintner: Danina. Izven in za podeljele.

Obvestilo gledališkim obiskovalcem. Direktorja opere je pogostokrat prisiljena zaradi obolenja solista odpovedati ali izpremeniti že napovedano predstavo. V teku meseca februarja so bile spremembe še pogostejše, ker ima opera v tem mesecu samostojno nastopajočim ansamblom kar 34 primerov obolenj. Danes je v operi med umetniškimi ansamblom 21 primerov obolenj, od tega 12 samo med pevci-solisti. To dejstvo je zopet povzročilo spremembo večerjane in današnje predstave v operi in bo še nadalje močno vplivalo na zadržani repertoar. Abonante in ostalo občinstvo prosimo, da to stanje v operi uvažujejo pri spremembah, ki bo do verjetno še sledile.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 3. marca ob 20. uri: Tavčar-Sest: »Cvetje v jeseni«.
Nedelja, 4. marca ob 18. uri: Tavčar-Sest: »Cvetje v jeseni«.

Torek, 6. marca ob 20. uri: Tavčar-Sest: »Cvetje v jeseni«.

Gradnja pri Miklavžu, v Zerovincih.

Ključarovicah in še na drugih gradbiščih. Nekaj dvoran so že izročili mladini, ki prireja v njih igre, druge prostore pa bodo končali v poletju. Sicer pa je v ljutomerskem okraju še vedno nekaj gradbišč, ki so bolj v sramoto kakor v čast vaščanom. V Ivanjkovcih so spravili zadružni dom pod streho že pred leti, od tedaj pa je stavba ostala taka, kakršno so jo pustili, čeprav so jim novi prostori nujno potrebni. Mizarji so izdelali opremo, samo ljudi ni, ki bi končali delo. V Lukavcih, kjer imajo v vasi celo dve zadruzi, pa raste v grobo dograjenem zadružnem domu akacija in upropačča zidove. Tudi v Ključarovicah so stali zidovi precej časa nezavarovani, sedaj pa so vsačani prišli za delo in nameravajo dom dograditi še pred večjimi poljskimi deli. V času tekmovalnosti bi bilo zelo priporočljivo, da bi se vsaki odbor lotili zadružnih domov in jih dozidali. Nekateri odbori že tekmujejo. To bo tudi najlepše darilo, ki ga bodo podarili frontovci za obletnico Osvobodilne fronte. J.

Za gradivo ne bo večjih težav. Letos bo, dobro izkoristili tudi večje količine posekanega lesa, ki leži še od lani v pohorskih gozdovih. Ta les bodo čimprej spravili domov in ga pripravili

Za gradnja. Zadnji pregled gradbišč je ugotovil skoraj v vseh primerih, da je gradivo dobro vskladiščeno in zavarovano. Vendar se včasih ne ravna z gradivom pazljivo. Tako so na primer v zadruzi Razkrižje pri skladanju opeke s tovornih avtomobilov zaradi nepazljivosti mnogo opeke poškodovali, pokvarili pa tudi nekaj vreč cementa.

Kako pa je z zadružnimi domovi? Tudi na teh gradbiščih so v mnogih primerih dobro izkoristili ugodno vreme. Pred dnevi so se zbrali člani gradbene zadruge »Gradje doma iz Ptujja in okolice na obnem zboru. Iskali so možnost, kako bi pospešili graditev stanovanjskih hiš glede na veliko stanovanjsko stisko v mestu. Člani zadruge so sprejeli predlog, da bodo najeli 1 milijon dinarjev investicijskega kredita za zgraditev novih stanovanj. Pred dvema letoma so se začeli v Ptujju združevati delavci in nameščenci v gradbeni zadruzi. Število članov je hitro naraslo na 93. Zadruzi jim je preiskrbelo 199 ton cementa, 89.000 kosov zidne opeke, 17 ton apna ter 27.000 kosov strešne opeke v skupni vrednosti 588.231 din. Sedaj zidajo 32 stanovanjskih hiš, od katerih sta že dve zidani, dve je zasilno dozidani, pri drugih pa so napravili šele temelji. V letošnjem letu imajo člani zadruge v načrtu še 50 novih stanovanjskih hiš, pri čemer si bodo zadružniki med seboj pomagali tako pri zidavi, kakor tudi pri drugih delih. Mestni ljudski odbor je zadruzi za zidavo hiš dodelil že 95 stavbnih parcel.

Letos bodo v Ptujju zgradili
50 stanovanjskih hiš

Na obnem zboru so člani zadruge ustanovili še upravni in nadzorni odbor, ki sta objubila, da bosta z vsemi silami pomagala zadružnikom, da bodo čimprej zidane stanovanjske hiše za vse zadružnike. V. B.

V črnomeljskem okraju
je 2124 aktivnih gasilcev

Preteklo nedeljo so imeli črnomeljski gasilci svoj praznik. Zbrali so se namreč v Črnomlju, kjer so na okrajni skupščini podali obračun dela za preteklo leto.

Iz poročil odbornikov okrajne gasilske zveze je bilo razvidno, da se je gasilstvo v zadnjem času v Beli krajini močno razmahnilo. Skoraj vsak krajevni ljudski odbor ima svoje gasilsko društvo ali pa vsaj četo. V okraju je danes 26 prostovoljnih gasilskih društev in 40 čet s 2124 aktivnimi in 100 častnimi člani. Okrajni brigadni poveljnik, gasilski veteran Julij Malešič, je poročal o strokovnem in praktičnem udejstvovanju gasilcev. V preteklem letu je bilo v okraju 21 požarov, med temi 2 gozdna, ostali pa na gospodarskih poslopijih. V vseh primerih so gasilci pravočasno in hitro nastopili ter tako preprečili razširjenje požarov in še večjo škodo.

KUD »IVAN ROB«, LJUBLJANA

Petek, 2. marca ob 20: Mrak: »Redči Logan«. Gostovanje v Vevčah.
Sobota, 3. marca ob 20: Mrak: »Redči Logan«. Gostovanje v Mostah.

Nedelja, 4. marca ob 20: Mrak: »Redči Logan«. Gostovanje v Mostah. 637-n

OBRTNIŠKI GLEDALIŠKI ODER

Ljubljana
Sobota, 3. marca ob 20: Goldoni: »Pri lepi krmčarici«. Gostovanje v domu KUD Fran Levstik na Viču.
Nedelja, 4. marca ob 20: Tekmovalna predstava v počastitev 10. obletnice O. Goldoni: »Pri lepi krmčarici«. Gostovanje v domu KUD Fran Levstik na Viču. 638-n

PREDAVANJA

CENTRALNA LJUDSKA UNIVERZA IN DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV
Petek, 2. marca Kako brusimo in izdelujemo fino steklo za optične inštrumente. Predava in. Kotar Alojz. Predavanje spremljajo 3 filmi: »Izdelava leč, brušenje leč in ameriški film Moč optike. Predavanje bo v predavalnici fizikalnega inštituta (vhod iz Gosposke ul.) ob 20. Vstopnice se dolo ura pred predavanjem v veži pred predavalnico. 639-n

SEKCIJA ZDRAVNIKOV V AMBULANTNO-POLIKLINIČNI SLUŽBI VABI VSE ZDRAVNIKE IN MEDICINSKE VIŠJE SEMESTROV NA PREDAVANJE TOV. DOCENTA DR. LESKOVARJA O TEMI »Indikacije za zdravljenje in zdravljenje v Rogski Slatini«. Predavanje bo v petek, dne 2. marca ob 19.30 uri v predavalnici Interne klinike. 622-n

KONCERTI

SKUD Lofze Hohkraut Trbovlje. Koncert delavske godge bo v soboto dne 3. marca ob 19. v dvorani delavskega doma v Trbovljah. 625-n

KINO

LJUBLJANA: UNION: slovenski film »Trste«. Kratki film: Govori Moskva. Predstava ob 16.15, 18.15 in 20.15. Predprodaja ob 15. MOSKVA: ameriški film »Zena s trojnimi življenji«. Brez žurnala. Predstava ob 15, 17.30 in 20. ur. Predprodaja vstopnic ob 14. SLOČA: angleški film »Waterlojska cesta«. Kratki film: Iz davne preteklosti. Predstava ob 15, 17 in 21. Predprodaja vstopnic ob 14. TRIGLAV: ameriški film »Zena s trojnimi življenji«. Predstava ob 17.30 in 20. SISKI: italijanski film »Izid na padcu«. Filmske novosti 20. Predstavi ob 16 in 20. LITOSTROJ: angleški film »Srebrno ladjeve«. Hrvaški pregled 7. Predstava ob 20. VEČICE: ameriški film »Jane Ayres. Obzornik.

MARIBOR: PARTIZAN: angleški film »Waterlojska cesta«. Kratki film: Z našimi mornarji. — UDNARKI: slovenski film »Trste«. Kratki film: Preoblikovanje kraja.

CELJE: METROPOL: amer. film »Njen otrok«. Kratki film: Govori Moskva. DOM: sovjetski film »Vrtnice znamenja«. Filmske novosti 37.

JESENICE: avstrijski film »Dolga pot«. Hrvaški pregled 9.

Gradnja pri Miklavžu, v Zerovincih. Ključarovicah in še na drugih gradbiščih. Nekaj dvoran so že izročili mladini, ki prireja v njih igre, druge prostore pa bodo končali v poletju. Sicer pa je v ljutomerskem okraju še vedno nekaj gradbišč, ki so bolj v sramoto kakor v čast vaščanom. V Ivanjkovcih so spravili zadružni dom pod streho že pred leti, od tedaj pa je stavba ostala taka, kakršno so jo pustili, čeprav so jim novi prostori nujno potrebni. Mizarji so izdelali opremo, samo ljudi ni, ki bi končali delo. V Lukavcih, kjer imajo v vasi celo dve zadruzi, pa raste v grobo dograjenem zadružnem domu akacija in upropačča zidove. Tudi v Ključarovicah so stali zidovi precej časa nezavarovani, sedaj pa so vsačani prišli za delo in nameravajo dom dograditi še pred večjimi poljskimi deli. V času tekmovalnosti bi bilo zelo priporočljivo, da bi se vsaki odbor lotili zadružnih domov in jih dozidali. Nekateri odbori že tekmujejo. To bo tudi najlepše darilo, ki ga bodo podarili frontovci za obletnico Osvobodilne fronte. J.

Okrajno mizarstvo
za uspehe v frontnem
tekmovalju

Pretekli terek je okrajni sekretar Fronte za šoštanjski okraj tov. Jeraj izročil delovnemu kolektivu okrajne mizarke delavnice v Šoštanju okrajno prehodno priznanje za uspehe v frontnem tekmovalju za mesec januar. Delovni kolektiv je januarski plan presegel za 8%, neupravičenih izostankov pa v januarju sploh niso imeli. F. L.

stopali ter tako preprečili razširjenje požarov in še večjo škodo. Poročilo tov. Malešiča je dopolnil predsednik okrajne gasilske zveze Julij Miller, ki je poudaril predvsem veliko škodo, ki jo povzročajo požari na krajih, ki jih je povzročila okrajna gasilska društva in čete v črnomeljskem okraju raznega materiala v vrednosti za približno 800.000 din, katerega večji del je plačal Državni zavarovalni zavod. V razpravi so se delegati pogovorili o prostovoljni disciplini v društvih, o zidanju novega gasilskega doma v Črnomlju, o nujnosti sodelovanja naših žena v gasilstvu itd. Tudi o predstojateljih volitvah v Ljudsko skupščino LRS so se pomenili ter so sklenili, da bodo kot en mož oddali svoje glasove za kandidate Osvobodilne fronte. Jko.

PRESKRBA

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v ostalih točkah. — Iz pisarne MTP.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v ostalih točkah. — Iz pisarne MTP.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v ostalih točkah. — Iz pisarne MTP.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v ostalih točkah. — Iz pisarne MTP.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v ostalih točkah. — Iz pisarne MTP.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE POTROŠNIŠKIH POTRDL ZA MESECE APRIL

Vsa podjetja, urade, ustanove, družbene organizacije, učilne poverjenike in KLO, ki razdeljujejo živilske nakaznice, morajo do 31. marca 1951 oddati v oddajo vsotrošniška potrdila za mesec april pravilno in točno izpolnjena v smislu navodil, objavljenih v Slovenskem poročevalcu dne 28. febr. in v Ljudski pravici dne 27. febr.

Poudarjamo, da je treba sifro gospodarske panoge navesti pri vseh kategorijah R nakaznic (R-1 jam, R-1a, R-1b, R-1c, R-2, R-2a, R-2b, R-2c, R-3), vzdrževanje pri vseh kategorijah R nakaznic in pri RS-1, RS-2, RS-3, ter pri SO-1, SO-2. Ostale živilske nakaznice (PO, D) se izpolnjujejo v

